

Bu Japonlar niye Türkleri seviyor?

Barış

Manço en coşkulu konserlerini orada verdi. İlhan Mansız Türkiye’dekinden daha popüler oldu. Şimdi de mehteran aşkı Japonya’yı sarmış vaziyette. Peki bu sevginin kaynağı ne?

Vaktiyle bir Japon düşünür dünya haritasını almış eline, Japonya en altta kalacak şekilde çevirmiş ve dünyanın tüm kültürel özünün Japonya’ya ulaşarak biriktiğini söylemiş. Japonya’ya, 125 yıl önce Kushimoto açıklarında batan Ertuğrul Firkateyni’ni anma töreni için geldim. Burada 1890 yılında, 527 Türk denizci hayatını kaybetmişti.

Japon kaynakları, Koşino köyünün yerlilerinin kurtulan 69 denizciye ısınmaları için tüm giysilerini getirdiğini, son patates ve tavuklarına varıncaya kadar erzaklarını paylaştığını yazar. Ölen denizcilerin cesedi yıllarca kıyıya vurmuş, temel geçim kaynağı balıkçılık olan yerliler, sırf ölümlere hürmeten üç yıl boyunca balık tutmamış.

Burası, saygılı insanların ülkesi... Her şeye ve herkese duyulan, sevgi ve ilgi de barındıran bir saygı...

Törende, sahneye gemi battıktan bir yıl sonra inşa edilen Ertuğrul Anıtı’nın bir fotoğrafı yansıtıldı ve tüm konuşmacılar, konuşmalarını sırtları izleyiciye, yüzlerini duvara yansıtılan o fotoğrafa dönük şekilde yaptı.

Ertuğrul Anıtı

Kazadan sonra Japonlar, Ertuğrul’un hatırasına sahip çıkmış ve bu da beraberinde Türklere karşı bir yakınlık getirmiş. Merhum Barış Manço’nun anısına bir sakura ağacı diktiklerini, sporcu İlhan Mansız’ın Japon medyasını uzun süre meşgul ettiğini hepimiz hatırlarız. Gittiğimde öğrendim ki meğer ‘Mehteran’a karşı da bir özel ilgileri varmış.

Sebebi de şu: Firkateyn, Sultan II. Abdülhamit’in nişan ve hediyelerini Japon İmparatoru’na vermek üzere geldiği Japonya sularında üç ay kalmış ve bu süre zarfında da geminin 50 kişilik bandosu, geminin etrafına dizilen kayıklara konserler vermiş. Bu yılki anma törenlerinde Genelkurmay’a bağlı Mehteran’ın konser vermesi, bu bağlamda sembolik bir anlam taşıyordu.

TARKAN DEĞİL MEHTERAN

Mehter’i Japonya’ya götürense Yunus Emre Enstitüsü’ydü. Kamu vakfı niteliğindeki enstitü, Türkiye’yi, Türk dilini ve kültürünü yurtdışında tanıtmak amacıyla 2007’de kurulmuş. Mehter gösterisi için yağmur altında bekleyenleri gözümle görene kadar anlatılanların biraz abartılı olduğunu düşündüm. Konser sonrasında mehteranın fotoğrafını çekmek isteyen kadınların **“İsterseniz sizi birlikte çekelim”** önerisi karşısında duygulanıp ağlaması da görülmeye değerdi... Mehter’in Tokyo’da gerçekleştirdiği yürüyüşte insanların çığlık çığlığa -adeta Tarkan görmüşçesine- onlara dokunmaya çalışmasını da es geçmeyeyim. Her gün Harbiye’deki Askeri Müze’de verdikleri konsere, en çok Japon turistlerin ilgi göstermesinin nedeni de bu olsa gerek. Müzedeki konseri dinleyip Türkçe öğrenmeye başlayan bir Japon genç, bizi ziyarete geldi mesela. **“Önce televizyonda izledim, sonra YouTube’tan baktım. Müziğini değişik buluyorum, seviyorum”** diyen Japon taksici gibi, o da **“Sizin enstrümanlar bizde yok, sanırım bu yüzden ilgi duyuyoruz”** dedi. Japon kadınların ilgisinde, burma bıyıkların rolü olduğu da aşikâr.

‘Ceddin Deden’ marşı, bundan yaklaşık 10 yıl önce devlet kanalında yayımlanan **‘Ashura No Gotoku’** adlı dizinin fon müziği olarak kullanılmış ve Chugai Seiyaku firmasına ait bir enerji içeceğinin reklam müziği yapılmış.

Peki, **“Japonlar, Türkleri pek sever”** klişesi doğru mu? Bunu Japonlar üzerine çalışan akademisyen Erdal Küçükyalçın’a sordum. Kendisi, 1997’de Tokyo’nun kuzeybatısında, Japon Denizi kıyısında kurulan **‘Kashiwazaki Türk Kültür Kasabası’** temalı park projesinin proje direktörlüğünü de yapmıştı. Küçükyalçın’a göre 20 sene öncesine kadar insanların aklındaki Türkiye imajı **‘oryantal ve gizemli ülke’** imgesinden ibaretmiş. O dönemlerde büyük hit olan bir şarkı var: **‘Tonde İstanbul.’** Yani, **‘İstanbul’a Uçalım.’** Bu şarkının karaoke kliplerinde bu imajı yansıtacak şekilde sihirli bir kutudan çıkan esrarengiz şeyler yer almış. Bir zamanlar Japonya’nın birçok bölgesinde Türkiye’nin nerede olduğunu bilen insan bulmak zorken doğrudan uçuşlar, **‘Kashiwazaki Türk Kültür Kasabası’** ve üstüne bir de Japon televizyonlarının hazırladığı belgesellerle şimdi durum epey farklı.

Ancak bu ‘flört’te payı olan bir isim var ki Japonlar arasında epey meşhur: Kushimoto’da Ertuğrul Projesi Başkanı olan Tufan Turanlı. Sualtı araştırmaları yapan arkeolog, 2007’den bu yana da düzenli olarak ekibiyle geminin battığı yere dalıyor. Onun tek amacı, 609 denizcinin anısını canlı tutmak, zaten 12 milyon tirajlı Japon **‘Asahi’** gazetesinde sık sık Ertuğrul’u yazmasının nedeni de bu. Ertuğrul Anıtı’nın bakımı Oşima İlkokulu’nun minik öğrencileri tarafından yapılıyor, facia ülkedeki ders kitaplarında işleniyor. Tufan Hoca ayrıca her sene Japon öğrencileri toplayıp Japonya’daki laboratuvara götürüyor: **“Onlara gemiden çıkan mesela bir çivi veriyorum, heyecanla yanındaki arkadaşına ‘Ben Ertuğrul’un eserini elimde tutuyorum’ diyor. Sonra hepsini topluyorum karşıma, ‘Sualtı arkeoloğu olmak isteyen var mı’ diyorum, bütün eller havaya kalkıyor. İşte önemli olan onlara bu heyecanı verebilmek.”**